

УДК 528.04

СУЧАСНІ МЕТОДИ І ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОДЕЗІЇ, КАРТОГРАФІЇ І КАДАСТРІ ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

К. Третяк, І. Тревого

Національний університет “Львівська політехніка”

Ключові слова: геодезія, картографія, кадастр, технології.

Як відомо, Чехія є однією з провідних країн Європи і світу за рівнем розвитку освіти, науки і виробництва в галузі геодезії, картографії та кадастру. Фахові контакти між геодезичними школами України і Чехії мають історичне коріння і успішно продовжуються в науковій, освітній та професійно-громадській діяльності. Задля їх розширення українська делегація з 22 до 26 листопада 2010 року відвідала Чеську республіку на запрошення чеської сторони.

До складу делегації увійшли директор Інституту геодезії Національного університету “Львівська політехніка”, д-р техн. наук, професор Корнилій Третяк і декан Інституту геодезії, д-р техн. наук, професор Ігор Тревого – Президент Українського товариства геодезії і картографії.

Візит розпочався з відвідування землевірвальної служби Чеської республіки (GUZK) в Празі. Про діяльність картографо-геодезичного відомства країни розповіли директор інж. Іржи Черногорські та заступник директора Дануте Свободова. Голова відомства підпорядкований безпосередньо прем'єр-міністру країни. Відомство має два управління – кадастрове та землевірвально-інспекторський відділ. Бюджет сягає 10 мільйонів євро.

Найчисленнішим є кадастрове управління – 4930 працівників. У землевірвальному управлінні (геодезичні та картографічні роботи) 433 працівники, в інспекторському відділі, який контролює якість робіт, – 97. Територія Чехії що три роки підлягає новому аерофотозніманню. Створено архів геодезичних матеріалів. У приватній сфері працюють 2000 геодезистів, які одержали ліцензії, успішно склавши іспити картографо-геодезичному відомству.

Українська делегація відвідала один з регіональних кадрових підрозділів у Карлових Варах (165 працівників). Його директор інженер Їтка Стокласова детально описала структуру і виробничі завдання кадрового підрозділу. Українські гості могли ознайомитись як зі стародавніми кадастровими книгами, так і із сучасними технологіями кадастрових робіт.

Програма перебування в Чехії передбачала відвідування двох університетів, які готують фахівців для геодезичної галузі. Один з них – головний технічний університет Чеської республіки “Чеське вище технічне училище”, де на будівельному факультеті ведеться підготовка фахівців за спеціальностями “Геодезія і картографія” і “Геоінформатика”. Про навчальний процес і наукову діяльність розповідали професор інж. Ян Костелецькі, д-р фіз.-мат. наук (кафедра вищої геодезії) і

професор інж. Алеш Чепек, канд. техн. наук (кафедра картографування і картографії) – заступник декана.

Другий навчальний заклад, який відвідала українська делегація, – Західночеський університет у м. Пільзень. У цьому університеті при кафедрі математики є відділення геоматики. З досвідом навчання студентів і лабораторіями відділення геоматики делегацію ознайомив завідувач кафедри математики – професор, д-р інж. Павел Новак і керівник відділення геоматики доцент інж. Вацлав Чада, канд. ф-м. наук. Університету надає потужну фінансову підтримку Євросоюз.

Ознайомлення з навчальним процесом показало, що є багато спільного в підготовці фахівців геодезичних спеціальностей в Чехії і Україні. Звичайно, є і особливості. Наприклад, підготовкою докторантів у чеських університетах керують не тільки професори, а й доценти і навіть висококваліфіковані фахівці без наукових ступенів. Добре обладнані навчально-наукові лабораторії, особливо інженерної геодезії. Практична підготовка студентів передбачає навчальні практики тривалістю до шести тижнів тощо.

Важливо, що в зазначених університетах проходить обговорення проекту договору про співпрацю з Інститутом геодезії Національного університету “Львівська політехніка”. Викладачі університетів виявили бажання у 2011 р. відвідати Україну для участі в роботі XVI МНТК “Геофорум – 2011” (Львів–Яворів) і Міжнародного симпозиуму в Алушті, які проводить Львівська політехніка.

Делегація детально ознайомилась з галузевим науково-дослідним геодезичним, топографічним і картографічним інститутом (НДІ ГТК) Чехії у передмісті Праги Здібі. З вченими цього наукового закладу вже багато років співпрацюють науковці львівської геодезичної школи, укладено договір співпраці між НДІ ГТК і Львівською політехнікою. Директор інституту інж. Карел Радей, канд. фіз.-мат. наук, та наукові працівники – інж. Мілан Коцаб, МВА – керівник науково-дослідного відділу ГІС і кадастру; інж. Іржі Лехнер, канд. техн. наук – керівник відділу метрології, стандартизації та інженерної геодезії; інж. Александр Дрбал – науковий працівник відділу ГІС та кадастру.

У НДІ ГТК 67 працівників. До складу інституту входять наукові об'єкти, серед яких і геодезична обсерваторія “Пецни”(СОРЕ) науково-дослідного відділу геодезії і геодинаміки. Вона розташована за 30 км від Праги. Про діяльність обсерваторії розповіли професор, д-р інж. Петер Голота – старший науковий працівник відділу геодезії і геодинаміки і д-р інж. Якуб Костелецькі – керівник підрозділу відділу геодезії і геодинаміки інституту.

*На прийомі в землевимірювальній службі Чехії
(зліва направо – Іржи Черногорски, Дануте Свободова,
Корнелій Третьак, Ігор Тревого, Карел Радей, Мілан Коцаб)*

*У сховищі старих кадастрових книг
у Карлових Варах. Праворуч – інж. Александр Дрбал*

*Переговори в університеті
“Чеське вище технічне училище” (Прага)
(Ліворуч – професор, інж. Ян Костелецки)*

*У метрологічній лабораторії НДІ ГТК
(праворуч інж., канд. техн. наук Іржі Лехнер)*

Біля музею Йоганна Кеплера

Біля Національної технічної бібліотеки в Празі

*Обговорення договору співпраці:
Президент УТГК професор Ігор Тревого
і Президент ЧТГК інж. Вацлав Шанда*

*У навчальному центрі МО Чехії. (Зліва направо:
директор НДІ ГТК інж. К. Радей, радник посольства
України А. Моторний, начальник навчального центру
полковник П. Вобурка, професори І. Тревого і К. Третьак,
інж. А. Дрбал (НДІ ГТК), Президент Геодезичної комори
Я. Фафейта, інж. М. Коцаб (НДІ ГТК))*

В обсерваторії “Пещни” розміщені вихідні пункти висотної, планової і гравіметричної мереж країни, перманентна станція (permanent GNSS Station COPE), яка входить до Світової (IGS) і Європейської (EURER) мереж. Перманентна станція обладнана приймачем супутникових сигналів NetG3 з антеною CR G3 фірми Topcon.

В обсерваторії є високоточний гравіметр FG5 № 215, Micro – g Solutims, сейсмометр GMG-3TD, радіометр MP 300 Radiometric, високоточні метеорологічні сенсори та інше обладнання. Делегація України зробила запис у книзі почесних гостей обсерваторії.

Викликає професійний інтерес і лабораторія метрології, стандартизації і інженерної геодезії, оснащена сучасною вимірювальною технікою. Є інтерферометр фірми Hewlett Packard, польовий еталонний геодезичний базис. Лабораторія є атестованим метрологічним

об’єктом, на якому проводиться метрологічна атестація і перевірка геодезичної вимірювальної техніки різних підприємств і організацій країни.

Відбулася зустріч і переговори української делегації з Чеським товариством геодезії і картографії (Президент Товариства – інж. Вацлав Шанда), з Геодезичною коморою Чехії (Президент Геодезичної комори – інж. Ян Фафейта) і навчальним центром Міністерства оборони Чехії в Коморни – Градек (начальник навчального центру – полковник Павел Вобурка). У результаті було укладено договір про співпрацю між Українським товариством геодезії і картографії і Чеським товариством геодезії і картографії, який підписали з української сторони Президент УТГК Ігор Тревого і з чеської сторони Президент ЧТГК Вацлав Шанда.

Для українських колег були організовані екскурсії для ознайомлення з історичною і культурною спадщиною країни і особливо з її чудовою столицею – Прагою.

Ділові контакти в Чехії відкривають нові можливості для подальшої міжнародної співпраці між фахівцями геодезії, картографії і кадастру України і Чехії.

Сучасні методи і технології у геодезії, картографії і кадастрі Чеської республіки

К. Третьак, І. Тревого

Висвітлено результати ділових контактів української геодезичної делегації з науковими, навчальними, виробничими і громадськими організаціями у сфері геодезії, картографії і кадастру Чехії.

Современные методы и технологии в геодезии, картографии и кадастре Чешской республики

К. Третьак, И. Тревого

Приведены результаты деловых контактов украинской делегации с научными, учебными, производственными и общественными организациями в сфере геодезии, картографии и кадастра Чехии.

Modern methods and technologies in geodesy, cartography and cadastre of Czech republic

C. Tretyak, I. Trevoho

In article are given results of business contacts of the Ukrainian delegation with scientific, production and public organizations in the scope of geodesy, cartography and cadastre of Czech republic.